

FEKETÉBEN

A Szegényeket Támogató Alap február 12-én délután 5 órai kezdettel könyvpremieren mutatta be a FEKETÉBEN címmel kiadott irodalmi és grafikai antológiát.

A kötetet, amelyet Kőszegh Ferenc és Lengyel Gabriella gondozott, a SZETA alacsony példányszámú bibliofil kiadványának szánta, könyv- és képzőművészeti gyűjtők részére. A kiadvány értékesítéséből származó bevételt a magyarországi szegények támogatására kívánta fordítani. A közreműködésre felkérő levelükben, amelyet mintegy száz író kapott meg, a vállalkozás kezdeményezői azt ígérték, hogy az antológiának nem lesz szerkesztője, beküldött írásáért mindenki maga felel. Magyarán: a szervezők figyelmen kívül hagyták a cenzúra létét. Senkit sem bízattak arra, hogy másutt kiadhatatlan írást küldjön, de nem is állták útját, hogy az írók olyasmit adjanak közre, amit az állami közkiadás nem vállalt.

A felkérésre 38 író küldött verset, novellát, esszét. Az irodalmi anyaghoz 21 képzőművész adott egy-egy szitanyomással sokszorosítható grafikát.

1982 júniusában a rendőrség lefoglalta a kötet két szedését. Ezután a művelődésügyi minisztérium az Irodalmi, illetve Művészeti Alap, a Pártközpont munkatársai sorra berendelték az antológiában közreműködő írókat és grafikusokat és azzal az érveléssel, hogy a kiadvány ellenséges írásokat tartalmaz, és szervezői Nyugaton kívánják publikálni, megpróbálták rávenni őket, hogy vonják vissza írásukat, illetve rajzukat. Öten – köztük a kiadvány címadó versének szerzője – értesítették az antológia gondozóit erről a döntésükről. Így az ő művük hiányzik az elkészült könyvből. Állítólag mások is a visszavonás mellett döntöttek, de bízva az illetékesek ígéretében, hogy a könyv úgymen jelenik meg, elhatározásukat nem közölték

az antológia gondozóival. A kötet végül 34 író és 20 grafikus műveit tartalmazza.

1982. december 14-én, amikor a Budapesti Rendőrfőkapitányság közegei házkutatást tartottak Rajk László Galamb utcai otthonában, és több más személynél, akit azzal gyanúsítottak, hogy a második nyilvánosság számára kiadványokat készít, vagy terjeszt, egy autóban lefoglalták az antológia kinyomtatott és kötésre szánt példányainak jelentős részét. További példányokat foglaltak le néhány nappal később egy könyvkötő műhelye előtt. Az eleve alacsony példányszámban készülő kiadvány így igen kevés példányban kerülhetett forgalomba. Az írásokon és a grafikákon kívül a könyv néhány író eredeti verskézirata hasonmását is tartalmazza. A megmaradt példányok egy részében a grafikákat a művészek sajátkezüleg szignálták.

A február 12-i könyvpremieren az időközben elhunyt Hervay Gizella és Jékely Zoltán, valamint Dalos György, Kemenczky Judit, Kerényi Grácia, Marsall László, Petri György, Rába György és Kutasi József verse, Csalog Zsolt novellája, Páskándi Géza és Karinthy Ferenc tárcája, valamint **Eörsi István** prózai oratóriuma hangzott el. A könyvpremier közönsége megemlékezett Matolay Magda, a SZETA alapítótagja haláláról. Matolay Magda, akárcsak korábban Hervay Gizella, öngyilkosságot követett el. 1979-ben mindketten aláírták a csehszlovákiai Charta mozgalom résztvevői elítélése elleni tiltakozást.

Az antológia példányai megrendelhetők a következő címen:

KŐSZEZH Ferenc, H-1053 Budapest, Felszabadulás tér 4., telefonszám: 183-178.

LENGYEL Gabriella, H-1084 Budapest, Déry Miksa utca 16., telefonszám: 136-591.

SOLT Ottilia, H-1023 Budapest, Komjádi utca 3., telefonszám: 351-086.